

Milí bratři, milé sestry, poslední den roku 2014 jsem kázal na první oddíl z proroctví Malachiášova. Proto jsme jej slyšeli v 1. čtení, abychom si připomněli tu vstupní a zásadní radostnou Boží zprávu. *Zamiloval jsem si vás*, říká Hospodin a dosvědčuje tak svému lidu - tedy i nám všem - svou lásku. Je pravda, že my lidé jeho lásku občas neprožíváme a nepociťujeme, což někteří z nás jistě trpce zakoušeli právě v posledních dnech. Ale naše prožívání, jakkoli by bylo těžké, nic nenapovídá o tom, zda nás Bůh má či nemá rád. Tedy když Boží lásku aktuálně nepociťujeme, přesto v ní smíme odvážně věřit.

Bůh nám řekl, že nás miluje - a jeho slovo platí. A nejenom, že nám to řekl, on pro nás z lásky také učinil zcela zásadní věci. Poslal svého Syna Ježíše do našeho hříšného světa, aby *každý, kdo v něho uvěří, měl život věčný* (J 3:16). Každý, kdo v něho uvěří, ať už prožije ve svém životě cokoli, spěje do věčné a laskavé Boží náruče. To všechno jsme tedy slyšeli v prvním čtení: Hospodin si nás zamiloval - a miluje nás i navzdory našim námitkám, našim pochybnostem. A laskavě nás napravuje i tehdy, když se mu my sami vzdalujeme a odvracíme se od něj. I tehdy, když naše srdce zapomíná, že především jeho má uctívat a prokazovat mu čest a slávu.

Ale dnes už nebudeme spekulovat o tom, zda nám Bůh dostatečně prokazuje svou lásku. Zaměříme se na to, jak my sami na tu jeho lásku odpovídáme. *Jak je to s vámi*, ptá se nás Hospodin ve svém dnešním slovu. *Chováte ke mně úctu, která mi právem náleží? Ctíte mě dostatečně? Prokazujete mi vděčnost za všechno, co jsem pro vás učinil, za všechno, co jsem vám dal?* Hospodin nejprve uvádí jistá fakta o mezilidských vztazích. *Syn ctí otce a služebník svého pána*. A to platí. I přesto, že dnes prožíváme všeobecnou krizi autority, ještě pořád to platí. Ať už se lidé Desaterem řídí, nebo neřídí, dítě má vždycky nějakou úctu ke svému rodiči. Otec je přece ten, kdo syna zplodil. A i kdyby byl špatným otcem, je to pořád otec. Bez něj by syn nebyl na světě. Proto si rodiče zaslouží respekt. A myslím, že tady většinou dobře víte, co je to úcta k rodičům a jak se má projevat. Mnozí z vás jste své rodiče doopatřovali. A jiní z vás právě teď zažíváte, že o vás vaše děti a vnoučata pečují, a tím vám prokazují úctu. A pokud máte dojem, že už to není, jak to bývalo, vyjeďte se podívat do velkých měst...

A stejně tak je v našem světě pravidlem, že služebník ctí svého pána. Přestože žijeme v demokratické společnosti, pořád jsou lidé podřízení a nadřizení; ti, kteří rozkazují a ti, kteří poslouchají; ti, kteří vládnou a ti, kteří slouží. Máme skoro až vrozený respekt k těm, kteří jsou nad námi a převyšují nás svým jménem, vzděláním a hlavně funkcí ve společnosti. Například já můžu v leccems s bratrem synodním seniorem nesouhlasit, ale chovám vůči němu respekt a úctu. A stejně to vy prožíváte v zaměstnání. Také posloucháte své nadřízené, své šéfy - a určitě ne jenom proto, že byste jinak mohli o práci přijít. Vždyť nakonec: umíte si představit, že by nikdo neposlouchal nikoho? To by byl konec světa.

A Hospodin říká: *Toto je vám tedy jasné - že v běžném životě by měl syn ctít svého otce a služebník svého pána. A to také nějak přirozeně naplňujete, sami prožíváte.*

A také, pokračuje Hospodin, *o mně každou chvíli vyznáváte, že já jsem váš Otec a váš Pán*. Ano, to přece o Bohu říkáme. On je pro nás nebeským Otcem. A my jsme jeho dětmi. On je Otcem, který kdysi vysvobodil naše duchovní otce z egyptského otroctví. Mojžíš má vyřídít faraonovi tato Boží slova: *...Izrael je můj prvorozený syn... Propust' mého syna, aby mi sloužil.* (Ex 4:22-23)

A my vyznáváme, že náš nebeský Otec poslal svého Syna, aby vysvobodil celý tento svět ze zajetí hříchu a smrti. Ježíš sám říká: *Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezhynul ani jediný z těchto maličkých.* (Mt 18:14) Ale také nám náš nebeský Otec dává všechno, co k pravému životu potřebujeme. Proto se můžeme spolehnout na jeho péči a hledat v našem životě především jeho království. *Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete*, říká Ježíš. *Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.* (Mt 6,33)

A dává nám také *veškerá požehnání nebeských darů* (Ef 1:3), takže ani v duchovních věcech nestrádáme, jsme-li jemu otevřeni. Sám se nám dává ve svém svatém Duchu, který nás udržuje na cestě za Ježíšem Kristem - abychom šli rovnou do jeho náruče. Takový je náš nebeský Otec. Je dokonalý! Který jiný otec by se mu mohl rovnat? Který jiný otec by si zasloužil čest a slávu jako náš nebeský Otec?

A Hospodin je také náš Pán. On je Pán pánů a Král králů. To také vyznáváme, i když už méně ochotně dodáváme, že jsme jeho služebníci. *Hospodine, Bože náš, byli jsme pod mocí jiných, nikoli tvou, budeme však připomínat jedině tvé jméno!* (Iz 26:13), volá Izajáš. A Mojžíš podobně: *Vždyť Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký, všemocný a vzbuzující bázeň, který nebere ohled na osobu a nepřijímá úplatek,¹⁸ ale zjednává právo sirotku a vdově, miluje hosta a dává mu chléb a šat. Hospodina, svého Boha, se budeš bát, jemu budeš sloužit...* (Dt 10:17-20)

A tak máme před sebou, milí bratři a milé sestry, jednoduchou logickou úvahu. Svě rodiče ctíme. Svě nadřízené posloucháme. A o Hospodinu vyznáváme, že je náš Otec a náš Pán. Proč tedy Hospodina nectíme tak, jak mu přísluší? Proč právě jemu nevzdáváme úctu, která mu náleží? Proč zlehčujeme jeho jméno?

Tak se nás dnes ptá Bůh sám: *Jsem-li Otec, kde je úcta ke mně? Jsem-li Pán, kde je bázeň přede mnou, praví Hospodin zástupů vám, kněží, kteří zlehčujete mé jméno.* Ano, skutečně mluví především ke kněžím. Ale každý křesťan je kněz, ať už je to farář, nebo laik - a to přinejmenším od časů reformace, kdy se zase začalo brát vážně slovo apoštola Petra: *Vy však jste 'rod vyvolený, královské kněžstvo...* (1Pt 2:9).

Tedy ještě jednou: *Jsem-li Otec, kde je úcta ke mně? Jsem-li Pán, kde je bázeň přede mnou?* Jsou ty Boží vyčítavé otázky na místě? Možná nám přijde, že děláme všechno tak, jak máme. I kněžím, ke kterým přímo mluvil Malachiáš,

to tak jistě připadalo. Nikdo neslyší rád kritiku. A každý si myslí, že všechno dělá dobře. I my se tedy ptáme: *Čím zlehčujeme tvé jméno, Bože?*

Izraelští kněží se provinili tím, že dovolovali lidem, aby nosili špatná zvířata na Hospodinův oltář. Kulhavá, chromá, nemocná, což Hospodin výslovně zakázal. (Lv 22:22; Dt 15:21) Zdravá zvířata si nechávali pro sebe, obětovali jen to, co nemělo žádnou perspektivu, co by stejně pošlo. A kněží tato zvířata bez problému obětovali Hospodinu.

Jistě, čas zvířecích obětí je samozřejmě dávno ten tam. Ale na druhou stranu, pořád jsou pro nás tato slova aktuální: Dáváme my sami Bohu, co si zaslouží? Dáváme mu to nejlepší? Jaký čas dne Bohu obětujeme? Kdy k němu voláme? A kolik času mu věnujeme? Modlíme se ráno, kdy jsme svěží? Přivstaneme si třeba, aby nás nikdo v rozhovoru s Bohem nerušil. Nebo si na něj přes den jen vzpomeneme a při práci v rychlosti vyslovíme nějakou tu modlitbu. Anebo až večer, když jsme unavení, před tím než usneme, se krátce pomodlíme? Nebo se kolikrát přes den nestihneme modlit vůbec? Dáváme Bohu tu nejlepší část dne? Nebo mu věnujeme jen to, co na něj zbude?

A se čtením Písma, se studiem toho *světa našeho života* – jak jsme na tom? Kdy se k Písmu dostaneme a kdy ho čteme? Má Boží slovo skutečně výsadní postavení v našich životech? Nebo si myslíme, že nám příběhy z nedělní školy stačily na celý život? Je Písmo naším každodenním pokrmem? Nebo máme pocit, že Bible se čte jen v kostele?

To je naše soukromá, osobní zbožnost... A jak jsou na tom naše společné bohoslužby? Je zde Boží jméno vyvyšováno, nebo snižováno? Požívá Bůh zasloužené úcty, nebo je jeho jméno zlehčováno? Dáváme při našich bohoslužbách Hospodinu to nejlepší, co v nás je? On si totiž nic jiného, než to nejlepší z nás nezaslouží. Tak třeba: přicházíme včas na bohoslužby? Pokud ne, ptejte se, zda bychom si to dovolili v našem zaměstnání. Může se stát, že člověk přijde z vážných důvodů pozdě na bohoslužby. To je jasné. Ale pokud k tomu mám takový postoj, že není třeba spěchat, že to Pánu Bohu nevadí – tak vezte, že ho to mrzí. Je to projev neúcty. On tu na vás čeká. A čeká, že vy také přijдете včas.

Milí javorničtí, problémy s docházkou do kostela jsou u vás, srovnáno s jinými sbory, kde jsem sloužil, naprosto minimální. Podívejme se tedy na naše vnitřní postoje. Nahlédněme do našeho srdce. Přicházíme na bohoslužby se srdcem otevřeným vůči Bohu? Přicházíme s touhou, že zaslechneme zase jeho hlas – protože jeho slovo, byť zrovna tvrdé, je to nejlepší pro náš život? Snažíme se soustředit, nebo nám unikají myšlenky? A jsme čilí, protože jsme šli v sobotu dřív spát, anebo tak tak, že na bohoslužbách neusínáme? Přijde nám jeho Slovo ještě zajímavé, životodárné – anebo je to pro nás nuda, něco, co se nás už vlastně vůbec nedotýká a co nás nebaví? A chválíme našeho Pána, jak nejlépe umíme?

Jasně, že můžeme říct: *Já jsem po celém týdnu unavený. Necítím se dobře. Mám teď hodně povinností. Anebo: Vždyť jsem zde častěji, než ostatní – tak o co jde?! Však Bůh ví nejlépe, jak se cítím, že na to teď nemám kapacitu, abych se modlil a studoval jeho Slovo, že nejsem schopen při bohoslužbách vnímat, že mám starosti... Proto mě to vůbec neoslovuje. A nakonec: To není moje chyba – farářovi to v poslední době vůbec na kazatelně nejde, je únavný a mluví dlouho a vybírá ještě delší písne.*

Na to říká Hospodin: *Zkuste se takto vymlouvat svému zaměstnavateli. Že odted' budete dávat do své práce jen polovičku své energie a že vám chodí firma nebo úřad odted' bude tak trochu ukradený. Anebo: Zkuste odted' platit jen poloviční daně.* Pokud to nepochopí náš zaměstnavatel, pokud bychom mohli být hnáni před soud za okrádání státu na daních – proč by Bůh neměl být dotčený, když ho odbýváme?

A nemyslete si, že jsem se dnes vcítil do osoby Malachiáše natolik, že mluvím, jakoby se mě ta Boží kritika vůbec netýkala. Týká se mě to. Tak milý faráři: S jakým postojem srdce přicházíš na kazatelnu? S touhou po oslavě Božího jména, nebo s přáním, abys ty sám byl chválen? A kolik času přes týden věnuješ modlitbám a studiu Božího slova, aby potom tvé kázání bylo skutečnou Boží promluvou do lidských srdcí? Neodbýváš to? Nepronášíš někdy mdlé a nudné promluvy, kterým se občas ani kázání říkat nedá? Nevymlouváš se, že ve tvé slabosti se přece musí projevit Boží síla? Že nakonec Bůh si použije všechno, s čím na kazatelnu vylezeš? *Však to v neděli ráno svěřím Hospodinu, on mi přece odpustí, že jsem místo studia Písma surfoval po internetu a věnoval se zbytečností. Bůh se o své Slovo postará – je to nakonec v jeho zájmu.* Řekneme si: *Ale přece Bůh je moudrý a laskavý. On ví, jak na tom zrovna jsem. A on to pochopí, že mně to nic neříká, že na to nemám buňky, sílu a čas.* Ano, mohou nastat takové skutečně kritické chvíle v našem životě. Ale nesmí se to stát naší výmlouvou. Protože dnes jasně Hospodin říká, že mu takový laxní přístup vadí, že ho takové jednání zraňuje.

Možná se nám teď Bůh jeví jako sobec, který si osobuje veškerou naši pozornost, naši sílu, náš čas, naše schopnosti – že chce jen brát... Ale sobec, milí bratři a milé sestry, sobec je ten, kdo jen bere a nic nedává. A Hospodin nám nejdřív dal všechno, co nám dát mohl. Dokonce v Ježíši Kristu sebe sama. Právem mu tedy náleží, abychom ho chválili, ctili a jeho jméno vyvyšovali. Milí bratři, milé sestry, pokud vám dnešní zvěst přišla tvrdá, věřím vám to. I mně přijdou tato slova tvrdá. Jsou ale potřebná. Když budeme naslouchat celému Božímu slovu, nebudeme bloudit. Je proto třeba, abychom občas byli vystaveni i nepřijemným oddílům Písma. Boží slovo je přece jako skalpel. Je to skalpel, který řízne, rána zabolí, ale hnis se dostane z těla ven. Přesně tak funguje Boží slovo - ovšem jen tam, kde jsou lidé ochotní takové zvěsti naslouchat pro své vlastní dobro. A ujišťuji vás: v probírání prorockví Malachiášova budeme pokračovat. A bude ještě hůř. *Modleme se: Hospodine, náš štědrý Otče a vyvýšený Pane, děkujeme ti za všechno, co z tvých rukou přijímáme. A pokorně přiznáváme, že se ti kolikrát od nás nedostává zasloužené chvály a úcty. Prosíme tě, abys nám ty sám pomáhal – abychom tě ctili a vážili si tě – tak, jak si to opravdu zasloužíš. Amen.*